

Efektívnejšia pracovná integrácia ľudí so zdravotným znevýhodnením: Čo sa môžeme naučiť od Nórska?

Tlačová správa Stredoeurópskeho inštitútu pre výskum práce (CELSI), Inštitútu pre dobre spravovanú spoločnosť (SGI) a University of South-Eastern Norway (USN)

Osoby so zdravotným znevýhodnením to na trhu práce nemajú jednoduché. Výskumníci z CELSI, SGI a USN zistili, že k zlepšeniu súčasnej situácie by výrazne pomohlo posilnenie spolupráce medzi vládnymi inštitúciami, mimovládny sektorom ako aj zamestnávateľmi a odborními. Inšpiráciu na takúto spoluprácu čerpal projekt v Nórsku, ktoré má odlišný prístup k zamestnávaniu osôb so zdravotným znevýhodnením.

Osoby so zdravotným znevýhodnením (OZZ), teda poberatelia invalidných dôchodkov, ťažko zdravotne postihnutí, ale aj osoby liečené na chronické ochorenia bez formálneho štatútu invalidity, tvoria významnú časť populácie. Na trhu práce však čelia prekážkam a nízkej miere zamestnanosti. Podľa dát Eurostatu sa Slovensko v úspešnosti integrácie OZZ radí na chvost Európskej únie. Už v roku 2011 bola miera zamestnanosti populácie bez zdravotného znevýhodnenia 63%, pričom u osôb so zdravotným postihnutím malo zamestnanie len 32%.

Aj keď ide o verejný záujem, v otázke ich pracovnej integrácie majú zodpovedné úrady úzko vymedzené kompetencie, pričom ich pohľad na proces integrácie sa líši. Na Slovensku sú rozšírené chránené dielne a sociálne podniky. Časť relevantných štátnych aj mimovládnych organizácií aktívne bojuje za posilnenie tohto inštitútu chráneného zamestnávania. Pri tom však zdôrazňujú efektívnejšie nástroje pri prechode OZZ z chránených pracovísk na otvorený trh práce.

V Nórsku však k integrácii OZZ pristupujú úplne inak a s lepšími výsledkami pre spoločnosť. Účasť OZZ na trhu práce je považovaná za samozrejmosť. Namiesto chránených pracovísk sú OZZ už od začiatku umiestnení priamo na otvorený trh práce. Kompetencie v integrácii OZZ sú delegované na zamestnávateľov, ktorí sú oveľa výraznejšie zapojení ako do tvorby politik integrácie, tak aj do samotného integračného procesu, v úzkej spolupráci s odborními, rehabilitačnými centrami a úradmi práce.

V tejto súvislosti Marta Kahancová, riaditeľka CELSI, uvádza: Každá zmena začína spolupracou medzi dotknutými inštitúciami, ktorej ani na Slovensku nič nebráni. Preto by sme si mohli zobrať príklad z nórskej skúsenosti a systematicky budovať spoločné aktivity zamestnávateľov, odborov, mimovládnych organizácií, poskytovateľov služieb zamestnanosti a iných relevantných organizácií. Verím, že výsledok nás posunie ďalej od diskusie o nefunkčnom systéme a nízkej účasti OZZ na trhu práce.“

Viac o tom, prečo zlyháva integrácia zdravotne znevýhodnených ľudí je možné nájsť v [štúdiu](#) Stredoeurópskeho inštitútu pre výskum práce, Inštitútu pre dobre spravovanú spoločnosť a University of South-Eastern Norway.

Projekt „Chcem pracovať, kto mi pomôže?“ finančne podporil Active Citizens Fund - Slovakia.

Viac informácií a kontakt pre médiá:

Veronika Hincová Frankovská, Inštitút pre dobre spravovanú spoločnosť (pr@institutsqi.sk)